

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **D.G.**, bytom X.L., zastúpenej J.G., N.L. proti žalovanému **R.**, so sídlom X., IČO: X., zastúpenému JUDr. P., advokátom so sídlom N.L., **o zaplatenie 1 371,57 Eur (41 320 Sk) s príslušenstvom**, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 19 Cb 16/1997-410 z 25. marca 2009, takto

r o z h o d o l:

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 25. marca 2009, č. k. 19 Cb 16/1997-410 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1 371,57 Eur s tým, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou z 13. júna 1992 domáhala, aby bola určená neplatnosť rozhodnutia predstavenstva žalovaného (R.) zn. 578/1992 z 21. mája 1992 o zrušení jej členstva u žalovaného. Zároveň sa domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej ušlú mzdu za obdobie od 1. augusta 1992 do 17. novembra 1993 vo výške 1 371,57 Eur (41 320 Sk) podľa špecifikácie v prílohe podania z 13. decembra 1993 (č. l. 26, 27). Poukázala na uznesenie predstavenstva žalovaného č. 13/1992, ktoré bolo prijaté na zasadnutí družstva 20. mája 1992, ktorým bolo rozhodnuté o zrušení jej členstva z dôvodu nadbytočnosti a v dôsledku zmeny úloh organizácie s tým, že lehota pre skončenie

jej členstva mala začať plynúť 1. júna 1992 a skončiť dňa 31. júla 1992. Bolo jej oznámené, že členský pomer končí s tým, že žalovaný nemá pre ňu žiadnu prácu. Rozhodnutie o zrušení členstva žalovanej v R. jej bolo oznámené listom zn. 578/1992 z 21. mája 1992, ktorý jej bol doručený 22. mája 1992.

K žalobe sa vyjadril žalovaný a uviedol, že zrušenie členstva žalobkyne bolo dôvodné a v súlade s § 31 ods. 1 písm. b/ zák. č. 162/1990 Zb. Ďalej podrobne opísal obsahové dôvody zrušenia členstva žalobkyne. Bolo zrejmé, že ak žalovaný popieral základ žaloby ohľadom neplatnosti zrušenia členstva žalobkyne, tak popieral i jej nárok na zaplatenie ušlej mzdy vo výške 41 320 Sk za obdobie od 1. augusta 1992 do 17. novembra 1993.

Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že žalobkyňa v podaní z 13. marca 2009 podala návrh na zmenu - rozšírenie žaloby o nárok na zaplatenie ušlej mzdy a náležitosti za dobu od 18. novembra doteraz a na zaplatenie úrokov. Uviedla, že so zreteľom na fakty od roku 1993 až doteraz žiada, aby krajský súd vyhovel jej návrhu v celom rozsahu, zaviazal žalovaného uhradiť jej spôsobenú škodu - ušlú mzdu a náležitosti od 1. augusta 1992 doteraz, vrátane úrokov vo výške dvojnásobku diskontnej úrokovej miery vyhlásenej NBS až do zaplatenia a trovy celého konania. Krajský súd v Žiline s poukazom na § 95 ods. 1, 2 O.s.p. uznesením sp. zn. 19 Cb 16/1997 zo dňa 25. marca 2009 návrh žalobkyne na rozšírenie žaloby o nárok na zaplatenie ušlej mzdy a náležitosti za dobu od 18. novembra 1993 doteraz a na zaplatenie úrokov nepripustil z dôvodu, že výsledky doterajšieho konania nemohli byť riadnym podkladom pre konanie o zmenenej - rozšírenej žalobe a žalobkyňa nedoložila k rozšíreniu návrhu žiadne dôkazy a neposkytla žiadne tvrdenia konkretizujúce rozšírený nárok.

Súd prvého stupňa zistil, že Krajský súd v Žiline čiastočným rozsudkom, č. k. 19 Cb 16/1997-260 z 13. septembra 2006 určil, že rozhodnutie predstavenstva žalovaného o zrušení členstva žalobkyne u žalovaného je neplatné. Tento rozsudok po jeho potvrdení odvolacím súdom nadobudol právoplatnosť 27. novembra 2008. Predmetom sporu zostal nárok žalobkyne na zaplatenie pôvodne sumy 41 320 Sk (1 371,57 Eur), ktorý žalobkyňa skutkovo vymedzila ako nárok na náhradu škody - ušlú mzdu za obdobie od 1. augusta 1992 do 17. novembra 1993 podľa vyčíslenia špecifikácie v prílohe jej podania z 13. decembra 1993. Toto vyčíslenie sa nachádza na č. 1. 27 spisu, a to podľa jednotlivých mesiacov od augusta 1992 až do 17. novembra 1993 s položkami v počte pracovných dní, odpracovaných dní, skutočne vyplatenými náhradami za práceneschopnosť, s vyjadrením

mzdy, náhrady za práceneschopnosť a spolu od 1. augusta 1992 vo výške 11 531 Sk a za rok 1993 do 17. novembra 1993 vo výške 29 789 Sk, spolu 41 320 Sk (1 371,57 Eur). Vymedzenie nároku v žalovanej výške tak, že bolo skutkovo viazané výslovne na dobu od 1. augusta 1992 do 17. novembra 1993 vyplýva tiež z prednesu splnomocneného zástupcu žalobkyne na pojednávaní pred Krajským súdom v Žiline dňa 25. marca 2009 a vyplýva i z návrhu na rozšírenie nároku v podaní žalobkyne zo dňa 13. marca 2009 (č. l. 384 spisu). S poukazom na zamietnutie návrhu na rozšírenie žaloby sa súd prvého stupňa zaoberal len takto vymedzeným nárokom.

Súd prvého stupňa konštatoval, že uplatnený nárok žalobkyne vo výške 41 320 Sk (1 371,57 Eur) tak, ako bol vyčíslený a špecifikovaný na č. l. 27 spisu, zostal medzi účastníkmi nespornou skutočnosťou, na ktorú súd prihliadal cez úpravu v § 120 ods. 3 O.s.p. a najmä na ust. § 153 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti. Žalobkyňa svoj nárok za vymedzenú dobu oprela o skutkové tvrdenia v žalobe a špecifikáciu nároku (č. l. 27 spisu). Žalovaný nárok žalobkyne žiadnym spôsobom skutkovo, právne v rámci obrany tvrdením alebo dôkazom nevyvrátil ani nespochybnil, preto súd prvého stupňa pri rozhodovaní vo veci vychádzal z týchto listín a dôkazov.

Ďalej konštatoval, že po právnej stránke bolo potrebné vychádzať z úpravy zák. č. 162/1990 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve, ktorý bol síce zrušený § 772 bod 7 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodným zákonníkom, avšak cez úpravu v § 765 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka v spojení s § 11 ods. 2, § 12 zák. č. 42/1992 Zb. bolo potrebné aplikovať pri rozhodovaní o zrušení členstva žalobkyne v písomnom rozhodnutí žalovaného z 21. mája 1992 práve zákon č. 162/1992 Zb., a to v ust. § 31 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona. Súd prijal právny názor, že ak bola právoplatným čiastočným rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č. k. 19 Cb 16/1997-260 zo dňa 13.9.2006 aplikovaná na právne posúdenie nároku žalobkyne na vyslovenie neplatnosti rozhodnutia predstavenstva žalovaného zo dňa 21. mája 1992 o zrušení členstva žalobkyne u žalovaného v otázke jeho neplatnosti právna úprava zák. č. 162/1992 Zb., ktorý právny záver vyplýval i z potvrdzujúceho rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Obo 120/2008 zo dňa 16. októbra 2008, tak predmetnú právnu úpravu bolo potrebné aplikovať i na súvisiaci nárok žalobkyne na náhradu škody - zaplatenie ušlej mzdy v žalovanej výške. Podľa § 33 ods. 2 zákona č. 162/1990 Zb.

o poľnohospodárskom družstevníctve pri vyslovení neplatnosti zániku členstva podľa ods. 1 vzniká poškodenému právo na náhradu spôsobenej škody. Keďže žalobkyňa náhradu škody vymedzila skutkovo len za dobu od 1. augusta 1992 do 17. novembra 1993 vo výške 1 371,57 Eur, tak jej súd tento nárok ako dôvodný a dostatočne preukázaný v zmysle vyššie uvedených dôvodov priznal.

Súd prvého stupňa pre úplnosť uviedol, že pri rozhodovaní prihliadal na § 35 ods. 4 zák. č. 162/1990 Zb., v zmysle ktorého na právny vzťah účastníkov aplikoval § 33 ods. 2 tohto zákona o práve poškodeného, teda v danom prípade žalobkyne na náhradu spôsobenej škody žalovaným pri vyslovení neplatnosti zániku jej členstva u žalovaného. Stanovy žalovaného neupravovali osobitne otázku náhrady škody v prípade neplatného zrušenia členstva v družstve.

Žalobkyňa ešte pred dorúčením písomného vyhotovenia rozsudku podala proti nemu odvolanie, v ktorom uviedla, že súd prvého stupňa sa zaoberal otázkou, či rozhodnutie o ukončení členstva u žalovaného je z hľadiska formálneho platné, pričom o ďalších nárokoch žalobkyne rozhodoval v konečnom rozsudku. Poukázala, že v žalobe z 13. júna 1992, doplnenej 3. novembra 1992 uviedla, že navrhuje, aby súd vyniesol rozsudok, že rozhodnutie R. z 21. mája 1992 o zrušení členstva žalobkyne je neplatné a že žalovaný je povinný uhradiť jej vzniknutú škodu - náhradu mzdy a ostatné náležitosti. O náhrade škody - mzdy nebolo od podania žaloby do dňa 25. marca 2009 rozhodnuté. Ďalej uviedla, že žalobu nerozširovala, ale pôvodnú žalobu iba uplatnila a tak je nutné o nej rozhodnúť. Čiastka 41 320 Sk je náhrada mzdy, vyčíslená ku dňu rozhodovania Okresného súdu v Žiline a tento rozsudok bol zrušený a vec delegovaná na Krajský súd v Žiline. Podaním došlým súdu 18. mája 2009 doplnila svoje odvolanie. Navrhla, aby odvolací súd vyhovel v plnom rozsahu žalobe zo dňa 13. júna 1992, doplnenej 3. novembra 1992 a uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobkyňi vzniknutú škodu – náhradu mzdy a ostatné náležitosti, vyplývajúce z členstva v R. do doby, kedy žalobkyňi umožnia pokračovať vo výkone povinností a práv členov R.. V doplnení odvolania uviedla aj sumu požadovanej škody, a to vo výške 16 921,10 Eur za obdobie od 18. novembra 1993 do 25. marca 2009. Navrhla tiež, aby odvolací súd určil, že žalovaný je povinný jej uhradiť i 5% úrok z čiastky 1 371,57 Eur od 1. augusta 1992 do zaplatenia a 5% úrok z čiastky 16 921,10 Eur od 18. novembra 1993 do zaplatenia. Zároveň žiadala priznať trovy právneho zastúpenia ustanovenej advokátky JUDr. D. a tiež

trovy celého súdneho konania tak, ako boli vyčíslené a predložené súdu dňa 30. marca 2009, trovy konania za deň 25. marca 2009 a trovy súvisiace s odvolacím konaním.

Žalobkyňa podala dňa 18. mája 2009 druhé odvolanie v poradí, ktoré zdôvodnila tým, že jej prvé odvolanie bolo podané ešte pred tým, než bol písomne vyhotovený rozsudok a teda sa nemohla v čase jeho podania riadne oboznámiť s odôvodnením rozsudku. V tomto odvolaní uviedla, že trvá na svojich tvrdeniach uvedených v predošlom odvolaní. Namietala tiež, že súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, že ním zistený skutkový stav bez odstránenia nejasností petitu, dožiadania po žalovanom vyčíslenia ušlej mzdy za celú dobu, nedostatočnom rozsahu vykonaného dokazovania, neúplnosťou zistenia skutkového stavu, rozhodol predčasne. Žalobkyňa navrhla prvostupňové rozhodnutie zrušiť s tým, aby ho odvolací súd vrátil na nové konanie súdu prvého stupňa, resp., aby odvolací súd sám vec prejednal a vyhovel podanému návrhu.

K odvolaniu sa vyjadril žalovaný a navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Vyslovil názor, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav ohľadne vyčíslenej náhrady škody a že proti takto vyčíslenej náhrade škody nemá námietky aj z dôvodu, že tak bolo dohodnuté s právnou zástupkyňou žalobkyne. Nesúhlasil s poskytnutím ďalšej náhrady škody žalobkyni.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 a podľa § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že je opodstatnené.

Podľa § 79 ods. 1 O.s.p. konanie sa začína na návrh. V ustanovení § 81 ods. 1 O.s.p. sú uvedené konania, v ktorých môže súd konať aj bez návrhu. Ustanovenie § 80 O.s.p. výslovne upravuje to, čoho sa môže žalobca domáhať, čiže aké sú právne prípustné druhy žalôb z hľadiska petitu sporov. Žalobným petitom vymedzuje žalobca pre súd rámec (hranice) jeho rozhodovania, ktorým je v platnom a účinnom civilnom procese viazaný. Táto skutočnosť vyplýva priamo z jeho podstaty ako nástroja ochrany subjektívnych občianskych práv.

Z ustanovenia § 79 ods. 1 O.s.p. vyplýva povinnosť žalobcu v žalobe pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazy, ktorých sa dovoľáva, a to tak, aby zo žaloby bolo

zjavné, čoho sa domáha. Musí teda uviesť nielen žalobný petit, ale aj právne rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok právne kvalifikoval.

Ak podaná žaloba nemá potrebné náležitosti, musí súd nedostatky takejto žaloby postupom podľa ustanovenia § 5 ods. 1 a § 43 O.s.p. odstraňovať. Jedná sa najmä o uvedenie rozhodných skutkových údajov a o konkretizáciu nároku čo do výšky i doby, od ktorej má byť plnené. To má význam pre rozhodovanie súdu, ktorý musí rozhodnúť o celej prejednávanej veci (§ 152 O.s.p.). Podľa § 153 ods. 2 O.s.p. je súd návrhom viazaný, v dôsledku čoho nemôže prisúdiť viac, ale tiež nemôže prisúdiť niečo iné.

V danom prípade obsah žaloby smeroval k určaniu, že rozhodnutie predstavenstva žalovaného o zrušení členstva žalobkyne u žalovaného je neplatné. Podaním doručeným súdu 3.11.1992 žalobkyňa spresnila petit žaloby z 13.6.1992 tak, že okrem určenia neplatnosti tohto právneho úkonu žiadala rozhodnúť, že je členka žalovaného a tento je povinný uhradiť jej vzniknutú škodu - náhradu mzdy a ostatné náležitosti, vyplývajúce z členstva v R., a to až do doby, kedy jej umožní pokračovať vo výkone povinností a práv člena R.. Žalobkyňa na výzvu Okresného súdu v Žiline podaním z 13.12.1993, doručeným súdu 14.12.1993 vyčíslila svoj peňažný nárok za dobu od 1.8.1992 do 17.11.1993. Krajský súd v Žiline v rozsudku, č. k. 19 Cb 16/97-132 z 25.2.1999 rozhodol o neplatnosti zrušenia členstva žalobkyne s tým, že o peňažnom nároku bude rozhodnuté v konečnom rozsudku. Rozsudok súdu prvého stupňa o určenie neplatnosti rozhodnutia predstavenstva žalovaného nadobudol právoplatnosť 27.11.2008. Podaním z 13.3.2009, doručeným súdu 20.3.2009 žalobkyňa oznámila súdu, že na svojej žalobe z 13.6.1992 trvá a žalovaný je povinný uhradiť jej vzniknutú škodu - ušlú mzdu a náležitosti od 1.8.1992 doteraz spolu s úrokmi vo výške dvojnásobku diskontnej úrokovej miery vyhlásenej NBS až do zaplatenia.

Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa v konaní nezmenila skutkové tvrdenia a podaním z 13.12.1993 vyčíslila časť svojho nároku za dobu od 1.8.1992 do 17.11.1993 vo výške 41 320 Sk, keďže vo zvyšku žalobu nezobrala späť a o podaní z 13.12.1993 ako o zmene žaloby súd prvého stupňa ani nerozhodol v zmysle § 95 ods. 1 O.s.p. Žalobkyňa svoj žalobný petit z 13.6.1992 rozšírila až v podaní z 13.3.2009 o úroky.

Ustanovenie § 95 ods. 1 O.s.p. vyjadruje dispozičné oprávnenie žalobkyne, ktoré jej umožňuje meniť návrh na začatie konania. K tomuto procesnému úkonu je potrebný súhlas súdu. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa zmenila svoj návrh až v podaní z 13.3.2009

tým, že navrhla, aby jej súd priznal aj úroky. Pokiaľ súd prvého stupňa rozhodol o jej nároku za dobu od 1.8.1992 do 17.11.1993 vo výške 41 320 Sk, nerozhodol o celom predmete sporu. Uvedená vada konania pred súdom prvého stupňa mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd k tejto vade konania prihliadol. Keďže súd prvého stupňa v konaní nesprávne aplikoval ustanovenie § 152 a § 95 O.s.p. a nedostatočne zistil skutkový stav veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

P o u ě n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 30. novembra 2009

JUDr. Alena Prieceľová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.